

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v soboto, dne 2. avgusta 1930.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 89.

V slovo!

Včeraj je zapustil Ljubljano in svojo škofijsko stolico nadškof prevzvišeni gospod dr. A. B. Jeglič, da se na večer svojega trudapolnega in plodonosnega življenja odpočije od prestanih naporov v zatišju zibelj ljubljanske škofije, v idiličnem Gornjem gradu. Zapustil nas je splošno spoštovani nadpastir, ki je objemal v svojem srcu vso škofijo, čutil s prebivalstvom, se z njim veselil, pa tudi žaloval. Z njegovo osebnostjo je ozko zvezana zgodovina v zadnjih 30 letih. S svojo odločno gesto je ustvaril pogoje za osvoboditev svojega naroda. Stal mu je zvesto ob strani v težkih časih svetovne vojne in ob prvih korakih, ko je stopal v svet kot svobodni, prost narod. Ostal je zvest svojim načelom tudi v svobodni domovini in z besedo, vzgledom in dejanjem v zadnjih 10 letih veliko pripomogel h hitrejši in uspešnejši konsolidaciji razmer.

Bil je vsem vesel! Z gospodarskimi krogi je bil ves čas svojega nadpastirovanja v tesnem stiku. Kazal je vedno živo razumevanje tudi za njihove potrebe in želje. Posebno so mu bila pri srcu katol. rokodelska društva, vajeniška zavetišča in obrtniški naraščaj. Zamudil ni nobene prilike, da se pomudi med rokodelci in vajenci, da jih okrepi v njihovih prizadevanjih in jim nudi moralno, pa tudi materialno pomoč za dosego njihovih lepih ciljev.

Ob njegovem slovesu je iskrena čutila gospodarskih krogov tolmačila Zbornica za trgovino, obrt in industrijo, ki mu je poslala sledeče poslovidno pismo:

»Prevzvišeni gospod nadškof!

Ob nenadnem slovesu, ko zapuščate našo belo Ljubljano, torišče Vašega 32 letnega prezasluznega in neumorno požrtvovalnega dela, čuti Zbornica za trgovino, obrt in industrijo svojo srčno potrebo, da Vam, Prevzvišeni, tolmači izraze svoje najudanejšje zahvalnosti za veliko naklonjenost, ljubeznivo zanimanje in dobrohotno podporo, ki ste jo naši Zbornici vedno in povsod izkazovali.

Pri izvrševanju Vaših pastirskih dolžnosti ste imeli za gospodarske težnje in potrebe slovenskega ljudstva, za povzdigo njegove kulturne in strokovne prosvete ter za napredek in zboljšanje gmatnega blagostanja slovenskega ljudstva in končno za vsa stremljenja ter prizadevanja naše zbornice vedno toliko dobrohotnega razumevanja, da Vam dolgujemo trajno hvaležnost in iskreno spoštovanje. Te naše občutke spremlja v težki uri slovesa želja, da Vam Vsegamogočni število let Vašega dragocenega življenja, ki je bilo vedno posvečeno plemenitemu delu, blaginji slovenskega ljudstva in pomoči vsem, ki so usmiljenja in podpore potrebni, kar najobilneje pomnoži.

Z iskreno željo, da ohranite našim gospodarskim krogom tudi v bodoče svojo cenjeno naklonjenost, Vas prosimo, da blagovolite, Prevzvišeni gospod nadškof, sprejeti zagotovilo našega posebnega spoštovanja in udanosti.«

Zveza Slovenije z morjem

Pred nekaj dnevi je prišla iz Beograda novica, da se v prometnem ministristvu resno bavijo z vprašanjem gradbe proge Kočevje—Vrbovsko. G. minister Lazar Radivojević je imenoval posebno komisijo in ji dal nalogo, da čimprej izdela program za izvedbo te gradbe.

To veselo vest smo vsi iskreno pozdravili, zakaj skrajni čas je, da po letih obstoja naše države dobimo železnico, ki bo omogočila slovenskemu gospodarstvu pot na morje po lastni zemlji. Radi tega prav posebno želimo, da bi strokovna komisija hitro izvršila svojo nalogo in s tem omogočila čimprejšnjo zgradbo. Prepričani smo, da se bo to tudi zgodilo, saj je železniška konferenca na Sušaku, ki se je vršila dne 6. julija t. l. zopet eklatantno dokazala, kako neobhodno potrebna nam je ta zveza. Enotni nastop gospodarskih krogov dravske in savske banovine je v celi državi in zlasti na merodajnih mestih napravil silen dojem. Da uspeh te konference ni izostal, nam dokazuje gori omenjena vest iz Beograda. In to je docela naravno. Saj tukaj ne gre za kako majhno, vicinalno progo, ampak za veliko prometno žilo, ki naj veže nova dva centra — Ljubljano in Maribor—z morjem. Da, še več! Gre za naš Jadran, za Sušak, za Martinščico, Kraljevico, za naše luke torej, kajti naše gospodarstvo naj hrani naša pristanišča ter jim pomaga do razvoja in procvita. Glasovi italijanskega časopisja, ki je takoj po sušaški železniški konferenci dalo duška svojemu nezadovoljstvu, pač niso upravičeni in še manj umestni. — Naloga vsakega gospodarja je, da svoje gospodarstvo spravi v harmonično celoto. Tembolj je to naloga države same. Kako pridemo mi do tega, da v borbi med severnimi nemškimi pristanišči na eni strani in pa Trstom ter Reko na drugi strani, podpiramo v železniški tarifni politiki zadnji dve pristanišči samo zato, da gre tranzitni promet skozi Slovenijo v italijanska pristanišča, ki imajo radi tega največ koristi. Zakaj naj bi ne šel tranzitni promet po naši zemlji v naša pristanišča. To vprašanje je imperativna zahteva pametnega gospodarstva, ki pozna na to edino pametni odgovor: Brez odloga graditi. Čez 80 milijonov dinarjev dajemo na leto tujim pristaniščem samo zaradi tega, ker v dobi celih 11 let nismo zgradili proge, ki stane komaj nekaj čez 200 milijonov dinarjev. Je neverjetno, da se v očigled teh dejstev, ni prej kaj pozitivnega storilo.

V dobi 11 let po svetovni vojni je nastalo nič manj kot 19 projektov za zvezo Slovenije z morjem. Bile so se hude borbe med posameznimi načrti, odnosno njihovimi pristaši, toda kljub ljuti borbi, ki je izvedbo zveze Slovenije z morjem zavlačevala, so si pristaši ne kakor druge proge bili edini v tem, da gre za gradbo zveze Slovenije z morjem, vsi so hoteli zvezo Slovenije z morjem; edino v tem je bila razlika, da so nekateri vpoštevali bolj splošne interese. Kot končni zmagovalac je izmed vseh projektov izšel Klodič-Hrvat-Kavčičev projekt. Zakaj je zmagal baš ta projekt? Odgovor: Edino pravilen princip v železniški politiki je namreč, da se vprašamo najprej po svrhi nove proge in potem se šele delajo dejtajni načrti v terenu, a ne narobe.

Ravno tako je načelo železniške politike, da mora vsaka nova proga sistematično izpopolnjevati že obstoječe železniško omrežje. Cisto naravno je, da mora tako postopanje, taka idejna zamisel končno zmagati nad projekti, ki niso bili ustvarjeni na tako trdni bazi. Edino Klodičev načrt je vpošteval oba prej navedena principa. Klodičeva proga iz Kočevja na Vrbovsko omogoča in direktno daje vzpodbudo za gradnjo kratkega in pa tehnično prav lahko izvedljivega odcepa na Črnomelj, ki bi bil dolg samo 26 km in bi stal samo 80 milijonov dinarjev. Na ta način bo preko zveze Št. Janž—Sevnica na mah združena cela Slovenija z morjem in železniško omrežje Slovenije bo usmerjeno na morje po lastni zemlji.

Da je zmagal Klodič-Hrvat-Kavčičev projekt, je logično. Ta zmaga je izven dvoma. Ze dne 8. novembra 1927 se je prometno ministristvo odločilo za progo Kočevje—Vrbovsko. In pred nekaj dnevi je g. prometni minister Lazar Radojević zopet dal direktivo: realizacija proge Kočevje—Vrbovsko. Borba je prenehala, doba dela se je začela, želimo, da bi bilo delo čimprej dovršeno v korist naše države in nas vseh.

Pospeševanje industrije na Ogrskem in pri nas

Med nasledstvenimi državami si največ prizadeva za praktično pospeševanje industrije Ogrska, ki je v ta namen uveljavila že v letu 1907 za takratne prilike moderen zakon. Pospeševanje je po tem zakonu obstojalo v izdatnih davčnih ugodnostih in v denarnih podporah za podjetja, ki so se zavezala, da uvedejo nove tovarniške panoge. Izza uveljavljenja zakona so se posebno po posledicah vojne razmere tako izpremenile, da so se merodajni krogi odločili za reformo veljavnega zakona. — Davčne ugodnosti naj ostanejo tudi v novem zakonu še nadalje v veljavi, podpore pa se bodo spričo dejstva, da je industrializacija v državi izza l. 1907 izdano napredovala, dajale za racionalizacijo obratov, za ustanovitev socialnih naprav ali znanstvenih preizkuševalnih oddelkov. Pri dovoljevanju denarnih podpor se bo posebno oziralo na to, ali bi ustanovitev ali razširjenje podjetja moglo izboljšati trgovsko bilanco. V upoštevanju tega vprašanja trgovske bilance se osnutek novega zakona bistveno razlikuje od sedaj veljavnega. Dočim je bil sedanji zakon usmerjen glede izboljšanja bilance samo v toliko, da je pospeševal izvoz produkcije, ki je presegala domači konzum ali pospeševal produkcijo predmetov, ki se uvažajo, se v novem zakonu predvideva tudi podpiranje industrije, ki se hoče usmeriti vsaj deloma na izvoz svojih produktov. Podjetja, ki izvozijo najmanj 25 odstotkov svoje produkcije, naj bi dobila kvoti izvoza primerno davčno in taksno prostost. Ako pa bi šlo za izvoz produktov, ki se izdelujejo iz pridelkov ogrskega poljedelstva, bi se ugodnosti v davčnem in taksnem oziru izdatno povečale. Izvoz industrijskih predmetov naj bi se pospeševal tudi z dovoljevanjem

PRIKROJEVALNI TEČAJ ZA KROJAČICE V NOVEM MESTU.

Zavod za pospeševanje obrta Zbrnice TOI v Ljubljani priredi v Novem mestu poseben prikrojevalni tečaj za izdelovanje damskih oblek. Tečaj se bo vršil od 18. avgusta do 6. septembra t. l. Pouk bo trajal dnevno po 8 ur. Poučeval bode lastnik damskega krojaškega ateljeja in koncesionirani strokovni učitelj gosp. Teodor Kunc iz Ljubljane. Učnina znaša 100 Din, preskrba potrebnega materiala pa 70 Din. Pozivamo vse krojače in krojačice damske obleke, ki se žele udeležiti tega tečaja, da se najkasneje do 11. avgusta t. l. prijavijo z označbo naslova Zavodu za pospeševanje obrta Zbornice TOI v Ljubljani.

AGRARNA REVIZIJA.

V posameznih banovinah so pričeli z revizijo posestnih razmer, nastalih vsled agrarne reforme. Številnim agrarnim interesentom so posestva, ki jih niso obdelovali, temveč jih rabili samo v špekulacijske namene, že vzeli; samo v Donavski banovini n. pr. nad 800. Nova razpoložljiva zemlja se odda poljedelskim delavcem. V Vojvodini imajo prednost oni izseljenci iz Ogrske, ki doslej niso dobili še nobene zemlje. Po naredbi poljedelskega ministra dobijo denarno pomoč, poljedelsko orodje in semen.

izvoznih kreditov in z udeležbo države pri zavarovanju teh kreditov. Po novem zakonu naj bi se tudi oddaja javnih nabav prilagodila potrebam domače industrije. Vlada naj dobi z novim zakonom pooblastilo, da drž. pridobitne naprave pregleda in ustavi, ako bi se prepričala, da njihov nadaljni obstoj za javne interese ni potreben. Državna in druga javna podjetja, če po svoji naravi ne spadajo med pridobitne naprave, ki za javne interese niso brezpogojno potrebne, se smejo na novo ustanovljati samo z dovoljenjem trgovskega ministra. Trgovinski minister bo z novim zakonom dobil tudi pravico v primerih, v katerih domačo potrebo pokrivajo že obstoječa podjetja, prepovedati snovanje novih tovarn za dotični predmet, če zadeva izvoz dotičnega predmeta iz svetovno gospodarskih in trgovinskih političnih razlogov na težave in ovire. Minister bo smel za prepoved ustanovitve novih podjetij za določene tovarniške panoge določiti zaporni rok, kakor je na primer pri nas določen za ustanovitev novih tovarn špirta.

Zakona za pospeševanje industrije pri nas v tej obliki še nimamo, pač pa so ga zahtevali industrijski krogi že leta 1927. Zanimivo je, da je ob tej priliki predstavnik industrijskega oddelka v ministristvu trgovine in industrije nastopil proti zakonu za pospeševanje industrije in ga označil za nesprejemljivega za naše prilike, češ da bi njegovo uveljavljenje stavljal na državno blagajno prevelike zahteve. Izgleda, da ima industrijski oddelek interes, ostati pri sedanjem pač nad vse primitivnem načinu naše industrijske politike, ki se v glavnem osredotočuje v izdajanju raznih potrdil in komisijskem ogledovanju podjetij. Mi se seveda z industrijskim

Vi zaslužite,

Razpečuje v krajevni Jugoslaviji Fran Ksav. Lešnik, Maribor, Cankarjeva 26

če imate

MAGGI-jeve izdelke za juhe

stalno v zalogi!

Iz prakse upravnega sodišča v Celju.

Judikati finančno-pravnega referata upravnega sodišča.
(Zbral referent finančno-pravnega sekretara g. dr. Ludvik Brenca, sodnik upravnega sodišča v Celju.)
(Nadaljevanje.)
115.

Ubožni odstotek ni prenosna taksa. (4. odst. prip. 2 k tarifni post. 12. čl. 105 f. z. 1928/29.) Z zakonom o javnem oskrbovanju ubožcev v občinah z dne 28. VIII. 1883 kranj. dež. zak. št. 17 uvedeni 1% izkupila vseh prostovoljnih prodaj ni po gornjem določilu ukinjen, ker ni prenosna taksa v smislu tar. post. 12 iz naslednjih razlogov: 1. Citrani zakon ne določa, da pripada 1% od premoženjskega prenosa, kar tvori bistvo prenosne takse, nego le, da se pobira od izkupička prostovoljnih dražb, s čimer je hotel določiti v prvi vrsti odmernu podlago. 2. Ubožni odstotek se pobira na enak način kakor taksa po točki 2 tar. post. 81, ki je taksa v pravem pomenu besede za uradovaje. 3. Davčni objekt pri ubožnem odstotku ni pravni posel, nego izkupiček kot tak, ki je tudi obenem odmerna podlaga. 4. Razlog zavezanosti pri ubožnem odstotku ni sprememba posesti, ker bi se sicer morala obdačiti vsaka posestna sprememba, kakor velja to za prenosnino, nego je hotel zakonodajalec le priliko prostovoljne javne dražbe porabiti za obdačenje. (A 120/29.)

116

Odobritev mestnih proračunov na podstavi čl. 102 fin. zak. 1928/29. Odobritev mestnih proračunov na podstavi čl. 102 finančnega zakona 1928/29 daje finančni minister v izvrševanju svoje nadzorstvene pravice, vsled česar ne more taka proračunska odobritev brez zakonite pooblastitve (glej sedaj čl. 5. zakona o podaljšanju, izpremembah in dopolnitvah odredb dosedanjih finančnih zakonov, ki se nanašajo na samoupravna telesa, z dne 31. X. 1929 Sl. N. br. 279-CXII) posegati v konkretno, z zakonom pridobljene pravice posameznih oseb, predvsem davkoplačevalcem odvzeti z zakonom dovoljeno razbremenitev ali njim nalagati nova bremenja. (F 130/29.)

117

Pobiranje samoupravnih prenosnih taks. (Čl. 5 zak. o podaljšanju veljavnosti, izpremembah in dopolnitvah odredb dosedanjih fin. zakonov, ki se nanašajo na samoupravna telesa, z dne 31. X. 1929 Služb. Nov. br. 279/CXII.) Odmera v smislu štaj. dež. zakona z dne 31. III. 1905 drž. zak. št. 95 mestni občini mariborski pristojne doklade na državno prenosno takso ni zakonita kljub temu, da se je odmera izvršila po 28. XI. 1929, ki dopušča samoupravnim telesom, pobirati prenosno takso, če to odobri izjemoma, na posebe obrazloženo zahtevo, minister za finance, ako pobiranje ne temelji na omenjeni posebni odobritvi fin. ministra, nego na le v izvrševanju nadzorstvene pravice danem odobrenju proračuna v smislu čl. 102 fin. zak. 1928/29, ki pa kot administrativni akt fin. ministra ni moglo derogirati določil čl. 89 fin. zak. 1927/28 in čl. 105 fin. zakona 1928/29 o prepovedi pobiranja doklad na prenosno takso, ki so veljala pred uveljavitvijo zakona z dne 31. X. 1929 Službene Novine br. 279/CXII. (F 35/30.)

118

Trošarina. Iz bistva trošarine kot konzumnega davka, t. j. da je njen namen obdačiti osebno potrošnjo, in je njeno pobiranje z drugim gospodarskim dogodkom, n. pr. s proizvod-

njo ali s prometnim aktom, združeno le iz davčnotehničnih razlogov, izvira, da zadene, čim stopi v veljavo pravna norma, ki je bodisi na novo uvedla trošarino bodisi obstoječo trošarino le povišala, nova ali povišana trošarina eo ipso, ne da bi bilo treba posebne zakonite določila v tem pogledu, vse trošarinske predmete, torej tudi še neobdačeno ali z nižjo trošarinsko postavko obdačeno zalogo. To načelo velja tudi za avtonomne doklade na državno trošarino, ker imajo doklade

davčnopravno isto bistvo kakor državna trošarina in se od te razlikujejo le po odmerni podlagi, ki je pri državni trošarini množina in vrednost trošarinskega blaga, pri dokladah pa predpisana državna trošarina sama. Ta okolnost pa ne posega v bistvo davka, nego le v način pobiranja, vsled česar je mogoče, da se pobirajo povišane avtonomne doklade s samostojno odmero od zaloge, od katere se je državna trošarina že pobrala. (A 76/29-6.)

Centenim trgovcem, obrtnikom in zasebnikom se priporoča

„BRZOPROMET“

auto-prevozniška družba z o. z.
Ljubljana, Miklošičeva c. 4.

Prevažanje vseh vrst blaga, odvoz in dovoz na kolodvor. — Prevozi tudi na deželo ob vsakem času in najhitreje. Jamstvo za točno in skrbno dostavo. Minimalne prevozne tarife, pri stalnih prevozih po dogovoru. — Cenjena naročila naj se oddajajo osebno ali telefonično v pisarni, Miklošičeva cesta št. 4. Telefon št. 2182.

MONOPOLSKI DOHODKI V MESECU MAJU 1930.

V tem mesecu so bili dohodki razmeroma jako nizki. Napram dohodkom v mesecu maju l. 1929. so padli za 12 in pol milijona Din, napram dohodkom v mesecu aprilu t. l. pa za 1 in pol milijona Din. Znašali so za tobak 146-8, za sol 17, za petrolej 2-6, za vžigalice 10-4, za cigaretni papir 9 in za razno blago 0-7 milijonov Din, skupaj torej 186-8 milijonov Din. Dohodki so padli za vse monopolne predmete razen za vžigalice, za katere so dohodki stabilizirani, odkar so se oddale v tujo eksploatacijo. Največji izpad izkazuje petrolej, ki tudi sicer v raznih mesecih kaže različne dohodke. Monopolni dohodki enega meseca ne morejo biti merodajni za presojo položaja, ker je rezultat lahko odvisen tudi od načina knjiženja in raznih drugih formalnih okolnosti. Padec dohodkov v mesecu maju, dasi je neprijeten pojav, še ne kaže na splošno padanje monopolnih predmetov. Gospodarskih razlogov za ta pojav ni, ker položaj v mesecu maju t. l. ni bil neugodnejši nego je bil v istem mesecu lanskega leta.

MOST BEOGRAD-ZEMUN.

Dela za zgraditev tega mostu, ki naj zveže Beograd preko Save z Zemunom, so se že pričela. Dela izvršuje francosko velepodjetje Batignol, ki ima že od preje koncesijo za izsuševanje pančevskih močvar. Most bo zgrajen 12 m nad najvišjim nivojem Save. Gradnja bo trajala 3 do 4 leta.

IZVOZ JUGOSLAVIJE V OGRSKO.

Jugoslov. generalni konzul v Budimpešti dr. B. Pavlinović je priobčil obsežno delo o izvozu Jugoslavije v Ogrsko. Vobče ugotavlja, da je jugosl. izvoz obremenjen z višjimi transportnimi stroški kot izvoz konkurenčnih držav. Kot izvozni predmeti pridejo v prvi vrsti v poštev razne vrste lesa (stavbeni les, drva, železniški pragovi) in agrarni produkti (v prvi vrsti sveže in posušeno sadje). Z lesom zalagajo Ogrsko poleg Jugoslavije še Češkoslovaška, Avstrija, Poljska in Romunija. Med predmeti, ki jih izvažajo Jugoslavija v Ogrsko, zavzema les s 40 do 42 odstotka skupnega izvoza prvo in nadkriljujoče mesto. Pogoji za dvig jugoslovanskega lesnega eksporta v Ogrsko so: natančno ista kvaliteta kot je bila sklenjena, hiter transport in upoštevanje določenega dobavnega roka. Izvoz drv trpi vsled okolnosti, da ležijo v poštev prihajajoči večji kraji bližje avstrijski in češkoslovaški meji kot pa naši meji. Izvoz železniških pragov, dogovine itd. je še zelo omejen. — Na agrarne produkte, ki jih izvažajo Jugoslavija v Ogrsko, odpade 13-73% njenega ogrskega izvoza; od teh odstotkov pride na koruzo 6-13%, pri čemer

gre pa večinoma za tranzitni promet. Na sadje pride 4-37%; ti odstotki bi se dali bistveno zvišati, če bi se izpolnile zahteve konsumentov glede kvalitete, vlaganja in hitrosti transporta. V poštev pridejo v prvi vrsti namizna jabolka in orehi, dalje posušene slive. Tudi izvozu lanu in konoplje bi se dal še zvišati, pa krije že sedaj ca 75 do 80% skupne ogrske potrebe. Najvažnejši pogoj za zvišanje izvoza je znižanje transportnih tarif.

Kvalitetna znamka

Zahtevajte povsod!

PADEC INDIJSKIH CARINSKIH DOHODKOV.

Carinski dohodki v Angleški Indiji so padli v drugem letošnjem četrtletju za 802.500 funtov. Ta padec je brez dvoma posledica močne reakcije Gandhijevega gibanja, ki je s svojim razdirajočim delovanjem omajalo zaupanje na znotraj in do trgovine; zato so se slabe kupčije indijskih trgovcev poznale občutno tudi pri dohodkih vlade.

Ljubljanska borza

Tečaj 1. avgusta 1930.	Prejeto	Povprečje	Povprečje
DEVIZE:			
Amsterdam 1 h. gold.	—	—	22-715
Berlin 1 M	13-465	—	13-495
Bruselj 1 belga	—	—	7-8905
Budimpešta 1 pengő	—	—	—
Curich 100 fr.	1094-40	—	1097-40
Dunaj 1 šiling	7-9598	—	7-9898
London 1 funt	—	—	274-72
Newyork 1 dolar	—	—	56-28
Paris 100 fr.	—	—	221-87
Praga 100 kron	166-81	—	167-61
Tret 100 litr	—	—	295-35

Obtok bankoveev je znašal po zadnjem izkazu Narodne banke 928 mil. šil., kritje bilo 81-3%.

Ekskutivno pobiranje davkov se je pričelo 15. julija. Dosedanji zaključki so prav dobri.

Razno

Beograd bo dobil avtomatično telefonsko centralo, ki bo pričela obratovati najbrž že v teku prihodnjega leta. Potrebni material (kabli, telefonski aparati itd.) je že naročen.

Pomoč vlade za hmeljarstvo v Češkoslovaški. Te dni se je vršila v čslov. poljedelskem ministrstvu v Pragi seja producentov hmelja in so govorili o hmeljski krizi. Za financiranje letošnje trgatve hmelja bo dala Deželna banka kredite po 5% na 6 mesecev. Sklenili so ustanoviti centralni informacijski urad, ki naj olajša placiranje hmelja v inozemstvu. Ministrstvo je priporočalo producentom hmelja ustanovitev centralne prodajalne, ki bi mogla imeti velik vpliv tudi na inozemske trge. Minister je obljubil, da se bo zavzel za želje hmeljskih producentov pred parlamentom. V prvi vrsti zahtevajo le-ti posojilo v znesku 50 milijonov Kč iz donosa zvišanega davka na pivo. — Tako gre v Češkoslovaški vlada hmeljarjem na roko. Z njeno pomočjo upajo hmeljarji krizo premagati. Carinsko zvišanje v Avstriji. Nekatere podatke smo že navedli, nekaj še dodamo: Na novo so sklenili vpeljati carino na krompir, in sicer 3 zlate krone; zelenjava bo v bodoče zacarinjena avtonomno z 10 zl. kronami. Zelo bodo zvišali carino na razne vrste sladkorja; carina na sadje bo zvišana od 5 na 20 zl. kron, na smolo od 10 na 24, na terpenin od 24 na 60, na cigaretni papir od 30 do 60, na ne posebej navedeno papirno blago od 10 do 12 na 15 do 20. Zvišana bo nadalje carina na čevljsko kremo, na lake, milo, umetna gnojila, bencin, britvene kline in na razne kemikalije. Pogajanja o carinsko-tarifni noveli so še v polnem teku. Vsa ta in že prej navedena zvišanja je sklenil carinski odbor v avstrijskem parlamentu. Kakor vidimo, so vse te zvišane carinske postavke za sosedne države najdalekosejšega pomena.

Konkurzna epidemija v USA. Vsled neugodnega gospodarskega položaja vlada letos v Zedinjenih državah brezprimerna konkurzna epidemija. V prvi polovici letošnjega leta je prišlo v USA v konkurz 13.771 tvrdk, to je za skoraj 160 več kot v isti dobi preteklega leta. S tem je prekoračena dosedanja največja konkurzna številka v USA, 13.384 slučajev v prvi polovici leta 1922. Za močnejše naraščanje kot število konkurzov zaznamujejo pasiva insolventnih tvrdk, ki so bila s 337-1 milijona dolarjev za 104-9 mil. dol. večja kot v prvi polovici lanskega leta. Številke nam kažejo, kako more gospodarska depresija v Ameriki groziti celo eksistenco večjih podjetij.

Borzni krah in trustne družbe. Časopis »Financial Age« priobčuje seznam letnih dohodkov newyorških trustnih družb, in vidimo iz njega, da ni niti borzna deruta niti nazadovanje kupčije slabo vplivalo na dohodke družb. Čisti dohodki 24 trustnih družb so navedeni s koncem fiskalnega leta 30. junija t. l. s 106-97 mil. dol., dočim so navedeni 30. junija 1929. s 100-23 mil. dolarjev.

Velika deželna in mestna posojila v Avstriji. Sedaj ko je posojilo Avstrijske zveze pod streho, bodo prišla jeseni na vrsto večja posojila avstrijskih zveznih dežel in mest. V prvi vrsti imenujejo posojila mesta Innsbruck v znesku 5 do 7-5 mil. dol. za konvertiranje tekočih obveznosti; dalje posojilo Nižje Avstrije za uvedbo melioracij v poljedelstvu, za gradbo cest in izgradbo vodnih sil; posojilo mesta Gradec za mestne investicije in posojilo mesta Linz za konvertiranje tekočih posojil. Vsako zadnjih treh posojil se bo gibalo med 4 do 5 mil. dol. Poleg tega se bodo v jeseni tudi druga mesta in dežele pričele pogajati za najem posojil, ker je potreba po denarju razmeroma velika.

Monopol pšenice in rži v Latviji. V Latviji pričakujejo vsestransko rekordnega pridelka. Kvalitativno izredno dobro je uspel tudi lan. V zvezi z dobrim pridelkom rži in pšenice bo vpeljala vlada monopol za ti dve žitarici, ki spaja uvoz žita z obveznim nakupom iste množine domačega žita. Vlada si pridržuje tudi ureditev žitnih cen.

Nemški tekstilni industriji se ne godi dobro. Položaj tekstilne industrije v Nemčiji je takole označen: visokopletni zastoj v kupčiji, majhna sprejemna zmožnost domačega trga in popuščajóči eksport ob padajočih cenah surovin in fabrikatov. Cene v mali trgovini so začele bolj in bolj padati. Industrija hoče obrate omejiti in jih racionalizirati, kar pa zadene na velike težkoče. Zaposlenost v bombažni industriji se je nadalje poslabšala in se pričakujejo velike omejitve v produkciji. Ekspozitna naročila se dajo tudi pri zelo znižanih cenah le težko dobiti, in sicer vsled poostrene konkurence na svetovnem trgu, povzročene tudi po bojkojnem gibanju v Indiji. Položaj volnene industrije je ugodnejši, a tudi ta industrija toži o nizkih cenah.

Dolok Amerikancev v Evropo. »Chicago Tribune« poroča, da bo število v Evropo polujočih Amerikancev doseglo te dni višek. Računijo, da se vkrca v par dneh v Evropo nič manj kot 13.000 Amerikancev. Da morejo ves ta promet obvladati, so ladijske družbe odredile, da skrajšajo njih ladje bivanje v newyorškem pristanišču na neobhodno potrební čas.

Število brezposelnih na Dunaju je bilo 15. t. m. z 72.660 za 18.000 večje kot ob istem času lanskega leta. Tudi zvezne avstrijske dežele poročajo o slabem položaju na delovnem trgu.

AMERIŠKE PETROLEJSKE MILIJARDE.

Svota aktiv 75 ameriških petrolejskih družb, ki predstavljajo več kot 60 odstotkov svetovne petrolejske industrije, je narasla v preteklem letu za več kot 1 milijardo dolarjev. Investirana glavica je narasla od 7223 milijonov dolarjev na 8102 mil. Čisti dobiček teh 75

družb se je pomnožil od 604 na 697 mil. dol., obrestovanje investirane glavice torej od 8,3 na 8,6%.

ZUNANJA TRGOVINA BOLGARIJE.

Po podatkih Bolgarske Narodne banke je dosegel bolgarski izvoz v juniju vrednost skoraj 447,8 milijonov levov, dočim je znašal uvoz islega meseca 331,5 mil. leva. Bilanca je torej aktivna za več kot 116 milijonov levov. Glavni izvozni predmeti so bili: koruza 62,5 mil., lobak 152 mil., jajca 54 mil., rožno olje 70 mil., strojeno in nestrojeno usnje 42,5 mil., živa živina 9 mil., pšenice 3 mil., itd. Junij je bil prvi letošnji mesec, ki izkazuje večji izvoz pšenice.

V prvem letošnjem polletju kaže bilanca bolgarske zunanje trgovine aktivnost 759,4 milijonov levov. Lani je zaključila bilanca prvega polletja z več kot dvemilijardno pasivnostjo. Ugodni razvoj bolgarske zunanje trgovine je v prvi vrsti posledica velikega uvoznega zmanjšanja. V prvih petih mesecih t. l. na primer je padel proti istim mesecem lanskega leta uvoz strojenega in nestrojenega usnja za 161,7 mil. levov, uvoz strojev za 139,6 mil., slavnega lesa za 49 mil., avtomobilov, vagonov in drugih transportnih sredstev za 67 milijonov levov itd. V drugi vrsti je bila omogočena aktivna bilanca po relativno ugodnem razvoju izvoza. V prvih petih mesecih t. l. so izvozili 38.000 ton blaga več, kot v istih mesecih preteklega leta. Sicer je bila vrednost izvoza nekoliko manjša kot lani v istih mesecih, a ta padec ni v nobenem razmerju s padcem uvoza.

DIVIDENDE AMERIŠKIH DELNICAARJEV.

Kljub številnemu krajsanju dividend se je skupni znesek dividendnih izplačil pri ameriških delniških družbah pomnožil. V prvi letošnji polovici je bilo na dividendah izplačanih 2463 milijonov dolarjev proti 2134 milijonov v prvi lanski in 1645 milijonov v prvi predlanski polovici. Pač pa se je zelo pomnožilo tudi število družb brez dividend; v prvi lanski polovici jih je bilo 67, letos pa 292, torej ogromen prirastek.

Razstave in sejmi

Praški velesejem, ki se bo vršil od 7. do 14. sept., bo po poročilih iz Prage prekosil vse dosedanje sejme. Bo nekaj velepotezen mednarodni gospodarski pregled. Poleg običajnih razstavnikov, med katerimi je tudi Jugoslavija, bosta nastopili letos prvič tudi Bolgarija in Južnoafriška unija s kolektivno razstavo, ki bo obsegala vse območje surovin in industrijskih fabrikatov teh dežel.

Tržna poročila

TRG JAJEC.

Poročilo zadruga za eksport jajec v St. Juriju ob j. žel.: Produkcija je močno padla, povpraševanje je precej živahno, cene neprestano rastejo in se gibljejo sedaj okoli Din 0,90 za kos.

Dobava-prodaja

Dobave. Prometno - komercialni oddelek Direkcije držav. železnic v Ljubljani sprejema do 4. avgusta t. l. ponudbe glede dobave barv, terpentina, minija, lazure, solne kisline in glavnikov za fladranje. — Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 8. avgusta t. l. ponudbe glede dobave lesa in 4000 komadov obročkov; do 12. avgusta t. l. glede dobave 10 kg laka za medenino ter glede dobave raznega telefonskega materiala. — Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 8. avgusta t. l. ponudbe glede dobave oljnic in cevki za vodokaze; do 9. avgusta t. l. glede dobave listov za tračne žage, glede dobave 2800 komadov ročajev za orodje in 200 komadov toporišč za lopate; do 11. avgusta t. l. glede dobave primožev; do 12. avgusta t. l. glede dobave raznih varilnih aparatov; do 13. avgusta t. l. pa glede dobave 50 komadov delovnih oblek. — (Predmetni pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih). — Direkcija državne železarnice Vares sprejema do 13.

avgusta t. l. ponudbe glede dobave 50 kub. metrov hrastovih plohov. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 14. avgusta t. l. ponudbe glede dobave medeninate pločevine ter glede dobave 4 garnitur za zidane štedilnike. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 18. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 1 motorja, raznega železa, kovinskih vijakov, jekla, smirkovih plošč, 400 q portland-cementa, bakra, izolatorjev, 300 kg karbolineja, 50 bal krovne lepenke, 100 plošč železne in pocinkane pločevine ter glede dobave raznega električnega materiala. — Dne 18. avgusta t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu ofertalna licitacija glede dobave svinca. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Dobave. Uprava Zavoda »Obilicevo« v Kruševcu sprejema ponudbe glede dobave 150—200 vagonov kočic od sliv. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 7. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 1000 kg koruznih otrobv, 3000 kg koruze v zrnu in 300 kg papirnatih vrečic. — Direkcija državnega rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 14. avgusta t. l. ponudbe glede dobave vžigalnih strojev. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 11. avgusta t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave materiala za gornji ustroj. — Dne 11. avgusta t. l. pri ekonomskem oddelku ministrstva vojske in mornarice v Beogradu glede dobave 150.000 kg moke. — Dne 14. avgusta t. l. pri Intendanturi komande dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 1800 kg paprike. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Dobava konj. Direkcija drž. rudnika Velenje razpisuje nabavo 1 para težkih konj, ki se vrši dne 28. avgusta t. l. — (Pogoji so na vpogled pri omenjeni direkciji).

Prodaja smrekovega lubja. Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 18. avgusta t. l. pismene ponudbe glede prodaje smrekovega lubja. (Predmetni pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

Motvoz Grosuplje

domać slovenski izdelek **Tovarna motvoza in vrvarna d. d.**
Svoji k svojim! **GROSUPLJE pri LJUBLJANI**

VINOCET

tovarna

vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristnega vina. Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna:

Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.

Zahtevajte ponudbo!

Veletrgovina

A. SARABON

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznoverstno žganje, moko in deželne pridelke. — Raznoverstno rudninsko vodo.

Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom. Ceniki na razpolago!

Najboljši šivalni stroji za obrt in industrijo so samo

'GRITZNER' in 'ADLER' pisalni stroji, 'URANIA' in pletilni stroji, 'DUBIED'

Znižane cene, najlepše opreme edino le pri **JOSIP PETELINCU**

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika, ob vodi. Telef. št. 2913.

- KNJIGOVEZNICA - K. T. D.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

II. NADSTR. NUDI PO IZREDNO NIZKIH CENAH:

SALDA-KONTE

ŠTRACE

JOURNALE

SOLSKE

ZVEZKE-MAPE

ODJEMALNE

KNJIŽICE

RISALNE

BLOKE

L. T. D.

PAFF šivalne stroje

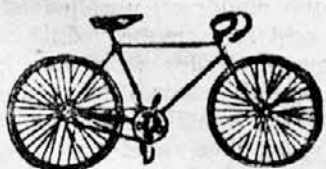
PUCH kolesa

po ugodni ceni in tudi na obroke, dobite le pri tvrdki

Ign. VOK

Ljubljana, Tavčarjeva ulca 7.

PODRUŽNICI: NOVO MESTO • KRANJ

TISKARNA MERKUR

- LJUBLJANA - GREGORČICEVA 23

se priporoča za naročila vseh trgovskih in uradnih tiskovin: Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, štatute, tabele i. t. d.

LASTNA KNJIGOVEZNICA

Trgovci! Naročajte in širite **Trgovski list**